

Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok

Mikor jó egy húsmarha?

A limousin tenyészbika kategóriában első helyezett és egyben a limousin fajta összetett győztese a Mozsgai József tenyészetéből érkezett

Megtört a Blonde d'Aquitaine fajta győzelmi sorozata az Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok húsmarha showbírálataán. A legkiválóbb tenyészállatok versenyén ezúttal egy limousin bika lett a befutó, melynek gazdája Mozsgai József megkapta a tenyésztési nagydíjat is. A francia bírók együttes véleménye szerint a bika nemcsak itthon volt verhetetlen, de egy Franciaországban rendezett versenyen is a legjobbak között lenne...

A tenyészállatok showbírálata minden állattenyésztési kiállítás leglátogatottabb programjai közé tartozik. Nem véletlenül, hiszen amellet, hogy nagyon látványos, számos információt ad a tenyésztőknek munkájuk tökéletesítéséhez. A különböző fajták, ivarok eltérő korú csoportjain keresztül jó láthatók, hogyan kell kinéznie egy kiváló minőségű tenyészállatnak, melyek azok a tulajdonságok, amelyek megléte vagy hiánya fontos a tenyésztés szempontjából. Az idei Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon a húsmarhatenyésztőket hat tenyésztőszervezet huszonnyolc kiállítója képviselte közel százötven tenyészállattal, akik közül először korcsoportonként és ivaronként,

majd a fajtán belül választották ki a legszebb tenyészállatot, végül a legjobbak legjobbját. Az idén ez az elismerés Mozsgai József limousin bikájának jutott.

Mint mindig, most is a Magyar Charolais Tenyésztők Egyesületének tagjai mutatták be a legtöbb tenyészállatot, összesen hetvennyolc szépen felkészített állatot hoztak el Hódmezővásárhelyre.

– Tekintettel arra, hogy az '50-es évektől a charolais világfajtává vált, eltérő gazdasági, földrajzi, viszonyoknak kell megfelelnie. A világ különböző tájain az adott hely körülményeinek leginkább megfelelő típusok alakultak ki. A fajtát a legnagyobb létszámban természetesen Franciaországban tenyésztik, ahol a nagy-

testű állatokat kedvelik a leginkább. A francia versenyek showbírálatain rendszeres, hogy a tehenek súlya még az 1300 kilogrammot is meghaladja, a tenyészbikák pedig gyakran az 1600 kilót is elérik, de 1700-1800 kilogrammos bikát is regisztráltak már – mesélte Domokos Zoltán, az egyesület ügyvezetője.

Ugyanakkor a világ más térségeiben, ahol nincsenek olyan jó legelők, mint Franciaországban, az extenzív körülményeket jobban tűrő ranch típus terjed, és egyre népszerűbb a charolais genetikailag szarvatlan változata. Az elmúlt évtizedekben nagy hangsúlyt fektettek a nemesítési munkák során a fajta könnyebben ellővé tételére, ami a tenyésztők számára – különösen, amikor ilyen nagy a munkaerőhiány – nagyon fontos.

Magyarországon a francia tenyésztői és ranch típusoknak egyaránt vannak hívei, ez látható volt a kiállításon is. A bírálaton azonban a francia bíró szíve szinte mindig a tenyésztői típushoz húzott, ezeket a nagyobb, jobban izmolt tenyészállatokat részesítette előnyben.

– A tenyészállatok bírálataánál megvannak azok a főbb érték-

mérő szempontok, amelyek alapján a bírók meghozzák a döntéseiket – mondta Fabian Gaudet francia bíró. Mégis a döntésünk szubjektív. Nem biztos, hogy egy másik bíró pont ugyan azt az eredményt hozná, mint amelyiket most én. Nagyan persze nem térne el, de még az is lehet, hogy már holnap én is más sorrendet állítanék fel. Az állatok kondíciója, vérmérséklete, a felvezetők hangulata változhat szinte óráról-órára, s ezek befolyásolhatják a pillanatnyi megítélésüket – állította Fabian Gaudet. Ő ezúttal a charolais fajta legjobbjának az Abaúji Papp Charolais Kft. 2010-ben született tehenét választotta.

A charolais után két másik francia húsmarhafajta, a limousin és a blonde d'Aquitaine showbírálata következett, szintén francia bírakkal. A moderátor Wagenhoffer Zsombor, a Magyar Állattenyésztők Szövetségének ügyvezető igazgatója volt. A Limousin és Blonde d'Aquitaine tenyészállatokat ivaronként értékelték, mert nem volt annyi állat, hogy ivaron belül is több kategóriát alakítsanak ki.

– Mindkét fajta valamikor a gall és germán népeknek volt az igás állata. Eppen ezért nagy rámaúak, ami a nemesítés során már sokat finomodott. De éppen ennek a rámanak köszönhető, hogy nagy testre hizlalható, viszonylag faggyúsodás nélkül, ami az európai piacnak fontos szempontja. Viszonylag nagy súlyra hizlalhatók, 14-15 hónaposan már elérik a 700-880 kilogrammot. Nagyon jó tömeggyarapodás jellemzi a fajtákat, a mostani STV teszteknel 2 kg/nap fölötti is volt. Persze a tenyészállatoknál nem az a lényeg, hogy minél előbb gyarapodjon, aztán tönkre menjen a legelőn. A limousinnak, és ez igaz a blonde-ra is, nem az az előnye, hogy gyorsan hatalmas súlygyarapodásra képes, hanem, hogy nagyon jó súlygyarapodás mellett, jó húskihozatala van, és ami nagyon fontos manapság, azok a reprodukciós – az ellési és a tejtermelési – mutatók. Mindkét fajta könnyen ellik, a tehenek jó

anyák, a borjak már a szoptatás időszakában is gyorsan fejlődnek, és szép formákat mutatnak. Igen finom csontozat mellett hizlalhatók nagy súlyra, ami jelentősen javítja a vágási kitermelést és színhús-kihozatait. Ezért nagyon kedveltek az európai piacon, és pontosan ezért az egyik legmagasabb árat fizetik értük a felvásárlók – mutatta be a két faj-

tát Szűcs Márton, a Limousin és Blonde d'Aquitaine Tenyésztők Egyesületének ügyvezetője.

A limousin tenyészállatokat Gerard Menard bírálta, aki Nantes környékén, 170 ha területen gazdálkodik a fiával. Természetesen limousin törzstenyésztete van, 140 tehenes állománnyal. Évek óta járja a világot, mint hivatásos bírő. Gerard

Menard összefoglalta, hogy melyek a legfontosabb szempontok, amire a bírálat során figyel egy limousin tehénnél.

– Először is azt kell szem előtt tartaniuk, hogy ez egy húmarha fajta, tehát mérlegelni kell, hogy az anyai tulajdonságok és az izmoltság mennyire van egymással összhangban. Egy tehén akkor lehet csak jó, legyen bár-

milyen szép is, ha jó anya, ha kiváló borjakat nevel. Minden évben egy borjat fel kell nevelnie, és lehetőleg segítségnyújtás nélkül megellenie. Ezért a tehénnél a far hosszúsága, az üllőgumók és a csipő szélessége, valamint a far lejtése a legfontosabb tulajdonságok. Első körben ezeket vizsgálják a bírók. Aztán az anyai tulajdonságok mellett a hízékonysági, illetve a vágási tulajdonságokra is figyelni kell. A törzs hossza, szélessége lényeges szempont, hiszen a törzs mellett található a legértékesebb, első osztályú húsrészek, a rostélyos, hátszín, bélszín, illetve szintén fontos a comb is. Mennyire ívelt, izmolt, mennyire kerek, lehúzódik-e a csánkig vagy sem. Kiemelten kell vizsgálni a csontozatot is. A limousin egyik előnye, hogy nagyon vékony csontú, igen jól izmolt fajta, de mihelyst a szelekcióban ezt nem vesszük figyelembe, könnyen elmehet a durvább csontozat felé az állomány. Ez pedig semmiképp nem kívánatos, hiszen az elléseknél ennek nagyon sok hátrányát tapasztalunk – mondta a francia bírő.

A limousin tenyészbika kategóriában első helyezett és egyben a limousin fajta összetett győztese a Mozsgai József tenyészetéből érkezett felnőtt limousin bika lett. A nőivarú egyedek közül a balatonalmádi Imár Bt. tenyészetéből bemutatott limousin üsző kapta az első helyezést.

A blonde d'aquitaine fajta versenyeiben a hímvivarú kategória első helyezését a matonvásári Gábor-Major Kft.-ben tenyésztett felnőtt tenyészbika nyerte. A nőivarú kategória első helyét és egyben a fajtagyőztes címet a Dörögdi Mező Kft. Taliándörögd-ről érkezett tehene kapta.

A bírók véleménye szerint nagyon szép tenyészállatokat mutattak be a hazai tenyésztők, jó néhányuk Franciaországban is előkelő helyezést érhetne el az ottani versenyeken. Akadtak ugyan olyan tenyészállatok, amelyek még nem teljes kondíciójukat mutatták, de az jól látható, hogy megvan az a szaktudás az országban, amely biztosítja és fenntartja a biológiai alapokat. Ennek a munkának a zömét a törzstenyésztetek végzik, amelyek közül évről-évre egyre többen mérettetik meg munkájuk eredményét Hódmezővásárhelyen.

Kerepesi Katalin

Bajnok „Sportszeletes”

A Magyar Állattenyésztők Szövetsége a XXIV. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok összevont tenyésztési nagydíját az Abaúji Papp Charolais Kft.-nek ítélte, és a charolais fajta összetett győztese is a Papp család törzstenyészetéből került ki. A legszebb állat nem csak harmonikus külsejével, hanem tréfás nevével is kitűnt a többiek közül.

– Sportszeletesnek neveztük el – mondja a cégvezető felesége, Papp Sándorné. Az egyik délután, amikor kimentem a tanyára, és odaültem a karámhoz nézni az állatokat, kibontottam egy Sport szeletet. Ez a tehén odajött hozzám, és gyakorlatilag „kinézte” a kezemből a csokoládét. Végül odanyújtottam neki a felét, ő pedig az utolsó morzsáig elnyalogatta a tenyeremből. Kiderült, ő is szereti a csokit, nemcsak én – meséli mosolyogva a bajnokról Pappné, aki egyébként maga vezette fel tehenét, és nagyon büszke a gazdaságára. Ez az eredményeket nézve nem meglepő, a charolais fajta showbírálatán ugyanis a legtöbb kategóriában az első három helyezett egyike a gazdaság törzstenyészetéből érkezett. Az Abaúji Papp Charolais Kft. tenyészállatai négy első, két második és három harmadik helyezést értek el kategóriájukban, és a charolais fajta összetett győztese is a Papp család törzstenyészetéből került ki, amivel a cég a kiállítás legeredményesebb gazdasága lett. Igaz volt miből válogatni. A Homrogd-Diczházán lévő törzstenyészet állománya a szaporulattal együtt megközelíti a 850 egyedet.

Papp Sándorné

– A charolais nyugodt vérmérsékletű állat, de ahhoz, hogy egy showbírálaton úgy mutassák meg magukat, ahogy az a legelőnyösebb, sokat kell dolgozni – mondja Papp Sándorné. Nálunk már februárban elkezdődik a kiállításra szánt marhák válogatása, majd hat héttel a bemutató előtt szűkítjük a keretet. Ettől kezdve két dolgozónk csak a kiválasztott jószágokkal foglalkozik. Idő, türelem és szaktudás kell ahhoz, hogy az emberekhez nem nagyon szokott állatokat megtanítsák úgy viselkedni, ahogy azt a felvesztés során látjuk. Az indulás előtt aztán még egyszer tüzetesen megvizsgáljuk, milyen formát mutatnak az állatok, hogy alakult az izmoltságuk, változott-e a lábuk stb. Amíg a jelentkezést le nem adjuk arról, hogy a különböző kategóriákba, melyik tenyészállatot nevezzük, addig még van lehetőségünk a változtatásra. Mi mindegyik kategóriába két állatot indítunk, hogy ha esetleg valami baj történik, legyen tartalékban egy másik. Ez persze nem csak biztonságot jelent a számukra, hanem dupla annyi munkát is. Hódmezővásárhelyre ezúttal 14 állatot hoztunk, 12 felnőtt marhát és két kisborjút – tette hozzá.

Papp Sándor, az Abaúji Papp Charolais Kft. tulajdonosa a fajta összetett győztes tehenével